

DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh1461>

Geliş Tarihi: 05.11.2018

Kabul Tarihi: 27.12.2018

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN İŞ DOYUMLARININ İNCELENMESİ¹

**Ali Serdar YÜCEL - Özgür KARATAŞ - Tuba Fatma KARADAĞ - Bengü
ŞEKEROĞLU**

ÖZET

Öğretmenlerin iş doyumunu belirleyen pek çok faktör bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı Beden Eğitim öğretmenlerinin iş doyumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesidir. Çalışma betimsel tarama modeli niteliğindedir. Çalışmada ölçme aracı olarak ilk bölümü katılımcılara ilişkin demografik sorulardan ve ikinci bölümü ise katılımcıların iş doyumlarını ölçmeye yönelik Batıgün ve Şahin (2006) tarafından geliştirilen, 32 madde ve altı alt boyuttan oluşan 5'li likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Ankara iline bağlı ilçelerde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluştururken örneklem grubunu ise 2015-2016 eğitim öğretim yılında Ankara iline bağlı Beypazarı, Ayaş, Nallıhan ve Güdül ilçelerinde görev yapan “rasgele” yöntemle seçilmiş beden eğitimi öğretmenleri (n=520) oluşturmaktadır. Verilerin analiz edilmesinde tanımlayıcı istatistikler, ikili karşılaştırmalarda t-testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında ise ANOVA testi uygulanmıştır.

Sonuç olarak katılımcıların iş doyumlarında cinsiyet, gelir durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, yöneticilik görevi, meslek yılı, yaş, görev kademesi, meslek yılı, gelir durumu, çocuk sayısı ve medeni durum değişkenlerinin anlamlı farklılıklar oluşturduğu, eğitim durumu değişkenine göre ise anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu ve benzeri çalışmalarda beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumlarını etkileyen unsurların ortaya koyularak bu konuda öğretmenlerin iş doyumlarının artıracak çalışmaların yapılması ve önlemlerin alınmasının öğretmenlerin verimlilik ve etkinliklerinin artırılmasına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İş doyum, Öğretmen, Beden Eğitimi

¹Bu çalışma 26-27 Ekim tarihleri arasında yapılan 3. Uluslararası iletişim, edebiyat, müzik ve sanat çalışmalarında güncel yaklaşımlar kongresinde sunulan sözel bildirinin genişletilmiş halidir.

Analyzing the Job Satisfaction of Physical Education Teachers

Abstract

There are many factors determining the job satisfaction of teachers. The purpose of this study is to analyze the job satisfaction levels of physical education teachers in terms of some variables. This is a descriptive survey model. As a measurements tool, a 5-point Likert type scale developed by Batıgün and Şahin (2006) was used in the study; this scale was composed of two parts, with the first part composed of demographic questions related to the participants and the second part composed of 32 items and six sub-dimensions directed to measuring the job satisfaction of the participants. The research population is composed of physical education teachers working in the districts of Ankara province and the sampling is composed of "randomly" selected physical education teachers (n=520) working in the districts of Beypazarı, Ayaş, Nallıhan and Güdül in Ankara province during 2015-2016 academic year. Descriptive statistics, t-test for paired comparisons and ANOVA test for more than paired comparisons were applied in data analysis.

In conclusion, it has been determined that the variables of sex, income, employment status of spouse, the place lived, management duty, year of profession, age, occupational tenure, number of children and marital status have created significant differences in job satisfaction of the participants while no significant difference has occurred by the variable of education. It can be stated that the efficiency and effectiveness of teachers can be enhanced by revealing the elements which affect the job satisfaction of physical education teachers in this and similar studies and by conducting relevant studies which will increase the job satisfaction of teachers and taking precautions.

Key Words: Job satisfaction, Teacher, Physical Education

GİRİŞ

İş doyumunu, çalışanların, işlerinden kendileri için mühim olan beklentilerinin ne düzeyde sağlandığıyla alakalı algılarının sonucudur (Tella vd., 2007: 1-16). Barutçugil (2004) iş doyumunu “bir çalışanın yaptığı işin ve kazandıklarının ihtiyaçlarıyla ve kişisel değer yargılarıyla örtüştüğünü veya örtüşmesine olanak sağladığını fark etmesi sonucu yaşadığı bir duygu” olarak açıklamaktadır (Barutçugil, 2004: 389). Bir başka tanımda ise iş doyumunu kişinin işine ve iş çevresine karşı gösterdiği duygusal reaksiyon olarak ifade edilmektedir (Saif vd., 2012: 1383).

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

İş, kişinin önemseydiği değışkenleri ne oranda sağlıyorsa kişinin işten duyacağı tatmin de o oranda fazla olacaktır (Keser, 2007:225). Dolayısıyla her bir çalışanın beklentileri ve iş doyum düzeylerinde farklılıklar olması kaçınılmazdır (Ertürk ve Keçecioglu, 2012: 39-40).

Çalışanlar rutin hayatlarının geniş bir kısmını ailelerinden uzak, iş arkadaşlarıyla birlikte geçirirler ve bu sebeple iş hayatı, özel yaşama etki eden mühim bir öğedir (Tor ve Esengül, 2011: 53-63). Çalışanların iş doyumunun sağlanması onların ruhsal ve fiziksel sağlıklarını olumlu etkileyerek hayat doyumlarını artırırken, beraberinde toplumsal huzur ve mutluluğun oluşmasına da katkı sağlamaktadır (Poyraz ve Kama, 2008: 143-163).

İşinden memnun olmayanlar düşük verim ve performansla çalışarak görevlerini yerine getirmeye çalışmaktadır. Oysa örgütlerde temel amaç çalışanların performanslarından asgari düzeyde faydalanmaktır. Özellikle bazı sektörlerde çalışanlardan üst düzeyde verim almak yalnızca örgütlerin değil toplumun gelişmesi adına önemlidir. Eğitim sektörü bu kurumların başında gelmektedir. Geleceğin nesillerinin donanımlı yetişmesindeki katkısı göz ardı edilemeyecek öğreticilerin rolü çok önemlidir ve onların yetiştirildiği eğitim örgütlerinde (Bentley vd., 2012: 239), girdi de, ürün de insan olduğundan, iş doyumunun önemi ortadadır (Sarpkaya, 2000).

Öğretmenlerin iş doyumunu, eğitimin kalitesini yükseltmede ve iyi eğitim sağlamada bir araç işlevi görebilir (Michaelowa, 2002). Bununla beraber öğretmenlik mesleği Amerikan Stres Enstitüsü'nün yapmış olduğu çalışmaların sonuçlarına göre sağlığı tehlikeye sokma ve günlük yaşamsal problemler ile mücadeleyi zorlaştırma açısından yüksek riskli meslek gruplarından biri olarak gösterilmiştir (Baltaş ve Baltaş 1998: 62). Günümüzde öğretmenler hem genel toplumsal hem de okula ilişkin pek çok sorunla karşı karşıyadır. Bu sorunlar onların mesleklerini sağlıklı bir biçimde yapmalarını, iş doyumlarını ve sağlıklarını olumsuz etkileyebilmektedir (Oshagbemi, 2000: 331-343). İş ortamındaki koşulların zorlaşması ve bunun bireylere olumsuz yansması (Başoğlu vd., 2016: 278) öğretmenlerinde iş doyumlarını etkileyen bir hususdur.

Bir ülkenin geleceğinin şekillenmesinde önemli roller üstlenen ve çalışma hayatında yer alan öğretmenler içinde çalışma hayatı ve beraberinde getirdikleri göz ardı edilmemelidir. İş doyumunu öğretmenlerin daha verimli ve etkin bir çalışma hayatı için elzemdir.

Öğretmenlerin üzerinde çok fazla sorumluluk yüklenmiştir. Öğretmen mesleğinden dolayı huzurlu ve mutlu olursa işine de daha fazla motive olur ve daha iyi işler çıkarabilir. Bu da öğretmenlerin sorunlarına çözüm getirmekle gerçekleşir (Yüksel, 2009: 38-39). Çağımızda birçok devletler ve kurumlar, eğitimin tüm alanlarında kendi başlarına üst düzey düşünebilen, kendi kararlarını alabilen bilgiyi işleyen bireyler yetiştirmenin önemini vurgulamaktadırlar (Pithers ve Soden, 2000'den akt: Saçlı ve Demirhan, 2008: 93-94).

Beden eğitimi ise insanın sosyalleşebilmesi bilişsel, duyuşsal ve fiziksel olarak gelişmesinde kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde yer almasında büyük bir rol oynamaktadır (Aracı, 1999: 13'den akt: Özkan, 2004: 1-86). Genel eğitimin bir parçası olan beden eğitimi; beden, ruhen, zihnen ve sosyal yönlerden, toplumun sağlıklı bir yapıya kavuşmasını sağlayarak genel eğitimin oluşmasında önemli rol oynar (Karaküçük, 1991: 66). Bu amaçla beden eğitimi; insanın bütünü oluşturarak fiziki, ruhi ve zihni vasıfların, bulunduğu yaşın ve genetik potansiyelin gerektirdiği verim gücüne ulaştırması için fiziki, zihni aktiviteler ve oyun yoluyla yapılan faaliyetler bütünü olarak ifade edilebilir.

Beden eğitimi öğretmenliği ise; üniversitelerin beden eğitimi öğretmenliği bölümünden mezun olmuş öğretmen adayının ilk ve ortaöğretim kurumları beden eğitim ve spor eğitimi öğretim programı uygulayabilecek biçimde genel kültür alan bilgisi genel yetenek ve öğretmenlik meslek bilgisine sahip bireyin ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte eğitim veren eğiticilerdir (Şahin, 2005). Bu nedenle günümüzde bir toplumun kalkınması için öncelikle yetişmiş insan gücüne ihtiyaç vardır. Başarılı yeterli bir öğretmen toplumun beklentisine, bireyin gelişimine, hizmet edecek, çağdaş bilgi birikimini iyi kavramış bir öğretmen olarak var olmalıdır (Güçlü, 1998: 61-64'den Öksüzöğlü, 2009:1-73).

Yüksel (2009:2) Beden eğitimi öğretmenlerinin görevinin beden eğitimi derslerine girmek olduğunu, ancak birçok alanda da faaliyet gösterdiklerini ifade etmiştir. Ayrıca sporun altyapısını oluşturan, sevilmesini ve önemini kavratan beden eğitimi öğretmenlerinin işlerinden duydukları tatminin genel eğitim ve spor eğitimi açısından öneminin göz ardı edilemeyeceğine vurgu yapmıştır.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

İş doyumunu özel yetenek gerektiren Beden Eğitimi Öğretmenliği için de çok önemli olmakla birlikte iki önemli faktöre sahiptir. Bunlar; iş ve işin niteliği, yönetim ve değerlendirme, ücret ve yan ödemeler, yükselme ve gelişme imkânları, çalışma şartları, kişiler arası ilişkiler, örgütsel ortam ve sosyal konum, mesleğiyle ilgili kullandığı araç ve gereçler gibi iş ile ilgili etmenler ile yaş, cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim düzeyi, kişilik, zeka gibi bireysel etkenlerdir (Can ve Koçak, 2003: 24).

Genç nesilleri yetiştiren öğretmenlerin iş doyumları ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi için yapılan çalışmalar ayrı bir önem arz etmektedir. Sürekli insanlarla ve öğrencilerle ilişki içerisindeki öğretmenler, çeşitli sebeplere bağlı olarak bir takım sorunlar yaşayabilirler. Özellikle öğretmenlerin yaşayacağı bu sorunlar geniş kitleleri olumsuz yönde etkileyebilir. Bu açıdan bir ülkenin eğitiminde rol oynayan öğretmenlerin mesleki tükenmişlik ve iş doyum düzeylerinin tespit edilip gerekli önlemler alınmasının ve alınan kararların hayata geçirilmesini ülkenin geleceği açısından hayati bir önem taşıdığı söylenebilir (Soyer vd., 2009).

Bu noktadan hareketle öğretmenlerin iş doyumlarının bilinmesi gereklilik arz etmektedir. Bu kapsamda beden eğitimi derslerinin de gerek sağlıklı koşullar oluşturulması, toplumsal kuralların ve sorumlulukların kazandırılmasında ve gerekse de ahlaki ve kişisel gelişim süreçlerinin desteklenmesinde önemli bir yer tuttuğu aşikârdır. Bu süreçlerin gerçekleştirilmesinde de beden eğitimi öğretmenlerinin yeri ve önemi tartışılmazdır. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumlarının bilinmesi önemlidir. Bu nedenle çalışmada Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının Bazı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOD

Çalışmanın evrenini Ankara iline bağlı ilçelerde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluştururken örneklem grubunu ise 2015-2016 eğitim öğretim yılında Ankara iline bağlı Beypazarı, Ayaş, Nallıhan ve Güdül ilçelerinde görev yapan “rasgele” yöntemle seçilmiş beden eğitimi öğretmenleri (n=520) oluşturmaktadır. Çalışmada ölçme aracı olarak ilk bölümü katılımcılara ilişkin demografik sorulardan ve ikinci bölümü ise katılımcıların iş doyumlarını ölçmeye yönelik Batıgün ve Şahin (2006) tarafından geliştirilen, 32 madde ve

altı alt boyuttan oluşan 5'li likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları; İşletme politikaları, Bireysel faktörler, Fiziksel koşullar, Ücret, Kişilerarası ilişkiler ve Kontrol/otonomi şeklinde belirlenmiştir. Verilerin analiz edilmesinde tanımlayıcı istatistikler, ikili karşılaştırmalarda t-testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında ise ANOVA testi uygulanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı. 948 olarak bulunmuştur. Ölçeklerin ilgili örnekleme uygulanması sonucunda verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılmıştır. Elde edilen değerlerin tamamı -1,5 ile +1,5 arasında olduğundan (Tabachnick and Fidell, 2013) verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. Skewnessdeğeri -,177 ve Kurtosis değeri ise - ,063 olarak bulunmuştur.

Ölçek; % 0=1, % 25=2, % 50=3, % 75=4 ve % 100=5 olmak üzere puanlanan, Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınacak en düşük puan 32, en yüksek puan 160'dır. Ölçekten alınan yüksek puanlar iş doyumunun yüksek olduğuna işaret etmektedir (Batıgün ve Şahin, 2006). Çalışmada ölçeğe ilişkin toplam puan ortalaması 107.2 olarak bulunmuştur.

İşletme politikaları 15 madde (Alınacak puan aralığı: 15-75 puan), Bireysel faktörler 5 madde (5-25 puan), Fiziksel koşullar 4 madde (4-20 puan), Ücret 2 madde (2-10 puan), Kişilerarası ilişkiler 3 madde (3-15 puan) ve Kontrol/otonomi 3 madde (3-15 puan) şeklinde belirlenmiştir.

Verilerin analiz edilmesinde tanımlayıcı istatistikler, yapılan normallik analizi sonucunda verilerin normal dağılım sergilediği belirlendiği için ikili karşılaştırmalarda t-testi, ikiden fazla grup karşılaştırmalarında ise ANOVA testi uygulanmıştır. Gruplar arası farklılıkların belirlenmesinde LSD testi kullanılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışma Ankara iline bağlı Beypazarı, Ayaş, Nallıhan ve Gütül ilçeleri ile sınırlıdır.

BULGULAR

Araştırmaya ilişkin verilerden elde edilen bulgular tablolarla desteklenerek yorumlanmıştır.

Tablo 1: Ölçeğe ilişkin güvenirlik analizi

Cronbach's Alpha	Madde sayısı
,948	32

Ölçeğe ilişkin uygulanan güvenirlik testi katsayısı (Cronbach's Alpha= ,948) ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Demografik Özellikleri

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	202	38,8
	Erkek	318	61,2
Yaş	20-25	45	8,7
	26-30	130	25,0
	31-35	139	26,7
	36-40	74	14,2
	41 ve üstü	132	25,4
Eğitim	Önlisans	17	3,3
	Lisans	435	83,7
	Y. Lisans	64	12,3
	Doktora	4	0,8
Medeni durum	Bekar	130	25,0
	Evli	390	75,0
Eş çalışma durumu	Çalışıyor	300	57,7
	Çalışmıyor	79	15,3
	Emekli	11	2,1
Yaşadığımız ilçe	Kayıp veri	130	25,0
	Güdül	385	74,0
	Diğer	135	26,0
Görev kademesi	Okul öncesi	21	4,0
	İlkokul	111	21,3
	Ortaokul	146	28,1
	Lise	242	46,5
Çocuk sayısı	Yok	191	36,7
	1 çocuk	125	24,0
	2 çocuk	172	33,1

Ali Serdar YÜCEL - Özgür KARATAŞ - Tuba Fatma KARADAĞ - Bengü
ŞEKEROĞLU

	3 çocuk	28	5,4
	4 ve üzeri çocuk	4	0,8
Yönetici görevi	Var	64	12,3
	Yok	456	87,7
Gelir durumu	Alt düzey	26	5,0
	Alt-orta düzey	133	25,6
	Orta düzey	335	64,4
	Orta-üst düzey	24	4,6
	Üst düzey	2	0,4
Mesleki kıdem	0-5 yıl	162	31,2
	6-10 yıl	122	23,5
	11-15 yıl	89	17,1
	16-20 yıl	66	12,7
	21 ve üzeri yıl	81	15,6

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun erkek (%61,2), yaş grupları açısından %26,7'sinin 31-35 yaş, %25,4'ünün 41 yaş ve üstü, %25'inin 26-30 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Eğitim değişkeni açısından katılımcıların %83,7'sinin lisans derecesine sahip olduğu, medeni durum açısından %75'inin evli olduğu ve %87,7'sinin yöneticilik görevi olmadığı görülmektedir. Gelir durumu değişkenine göre katılımcıların çoğunluğunun orta düzey seviyede olduğu ve mesleki kıdem açısından %31,2'sinin 0-5 yıl, %23,5'inin 6-10 yıl olduğu saptanmıştır.

Tablo 3: Katılımcıların Görüşlerinin “Cinsiyet” Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	Sd	t	P
İşletme Politikaları	Kadın	202	38.8	48,24	11,62	518	,708	,479
	Erkek	318	61.2	47,50	11,58			
Bireysel Faktörler	Kadın	202	38.8	18,65	3,63	518	2,521	,012
	Erkek	318	61.2	19,47	3,58			
Fiziksel Koşullar	Kadın	202	38.8	13,30	3,11	518	2,371	0,18
	Erkek	318	61.2	12,62	3,21			
Kontrol/Otonomi	Kadın	202	38.8	11,03	2,43	518	-,311	,756
	Erkek	318	61.2	11,10	2,49			

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

Ücret	Kadın	202	38.8	5,20	1,74	518	3,114	,002
	Erkek	318	61.2	4,73	1,62			
Kişilerarası İlişkiler	Kadın	202	38.8	11,21	2,24	518	1,225	,221
	Erkek	318	61.2	11,47	2,50			

Tablo 3 incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre “bireysel faktörler, fiziksel koşullar, ücret” boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Bireysel faktörler boyutunda bayanların (Ort: 19,47), fiziksel koşullar (Ort: 13,30) ve ücret (Ort: 5,20) boyutlarında ise bayların ortalama değeri daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 4: Katılımcıların Görüşlerinin “Medeni Durum” Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	Sd	t	P
İşletme politikaları	Bekar	130	25.0	46,39	11,75	518	-1,589	,113
	Evli	390	75.0	48,25	11,52			
Bireysel Faktörler	Bekar	130	25.0	18,70	3,46	518	-1,622	,105
	Evli	390	75.0	19,30	3,67			
Fiziksel Koşullar	Bekar	130	25.0	11,96	3,21	518	-3,891	,000
	Evli	390	75.0	13,20	3,12			
Kontrol/Otonomi	Bekar	130	25.0	10,50	2,51	518	-3,061	,002
	Evli	390	75.0	11,26	2,42			
Ücret	Bekar	130	25.0	5,01	1,70	518	,735	,463
	Evli	390	75.0	4,88	1,68			
Kişilerarası ilişkiler	Bekar	130	25.0	10,85	2,48	518	-2,848	,005
	Evli	390	75.0	11,54	2,36			

Tablo 4 incelendiğinde medeni durum değişkenine göre “Fiziksel koşullar, Kontrol-otonomi ve kişilerarası ilişkiler” boyutunda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Tüm boyutlarda evli olan katılımcıların ortalama değerleri yüksek bulunmuştur.

Tablo 5: Katılımcıların Görüşlerinin “Eş Çalışma Durumu” Değişkenine Göre Farklılığı Anova Testi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
İşletme politikaları	Çalışıyor	300	57.7	47,64	11,48	Gruplar arası	414,502	2	207,251	1,555	,213	
	Çalışmıyor	79	15.3	50,18	11,91							
	Emekli	11	2.1	49,09	10,39							

Ali Serdar YÜCEL - Özgür KARATAŞ - Tuba Fatma KARADAĞ - Bengü ŞEKEROĞLU

	Total	390				Toplam	51996,40	389			
Bireysel faktörler	Çalışıyor	300	57,7	19,22	3,61	Gruplar arası	53,733	2	26,867		
	Çalışmıyor	79	15,3	19,18	3,85					2,001	,137
	Emekli	11	2,1	21,45	3,55	Grup içi	5196,359	387	13,427		
	Total	390				Toplam	5250,092	389			
Fiziksel koşullar	Çalışıyor	300	57,7	12,84	3,15	Gruplar arası	158,319	2	79,159		
	Çalışmıyor	79	15,3	14,35	2,90					8,320	,000
	Emekli	11	2,1	14,36	2,37	Grup içi	3682,258	387	9,515		
	Total	390				Toplam	3840,577	389			
Kontrol-Otonomi	Çalışıyor	300	57,7	11,12	2,46	Gruplar arası	32,797	2	16,399		
	Çalışmıyor	79	15,3	11,54	2,31		2272,577			2,793	,063
	Emekli	11	2,1	12,63	2,06	Grup içi	2305,374	387	5,872		
	Total	390				Toplam		389			
Ücret	Çalışıyor	300	57,7	4,77	1,72	Gruplar arası	22,354	2	11,177		
	Çalışmıyor	79	15,3	5,36	1,51		1075,123				1-2
	Emekli	11	2,1	4,72	1,10	Grup içi	1097,477	387	2,778	4,023	,019
	Total	390				Toplam		389			
Kişilerarası ilişkiler	Çalışıyor	300	57,7	11,50	2,40	Gruplar arası	9,562	2	4,781		
	Çalışmıyor	79	15,3	11,51	2,22					,853	,427
	Emekli	11	2,1	12,45	2,46	Grup içi	2169,435	387	5,606		
	Total	390				Toplam	2178,997	389			

Tablo 5 incelendiğinde eş çalışma durumu değişkenine göre fiziksel koşullar ve ücret boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Fiziksel koşullar ve ücret boyutlarında farklılık çalışan ve çalışmayan katılımcılar arasında bulunmuştur.

Tablo 6: Katılımcıların Görüşlerinin “Yaşadığınız İlçe” Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	Sd	Levene		t	P
							F	P		
İşletme Politikaları	Güdümlü	385	74.0	48,44	11,69	518	,854	,356	2,170	,030
	Diğer	135	26.0	45,93	11,15					
Bireysel Faktörler	Güdümlü	385	74.0	19,24	3,71	518	3,065	,081	1,014	,311
	Diğer	135	26.0	18,88	3,35					
Fiziksel Koşullar	Güdümlü	385	74.0	13,19	3,15	518	,010	,919	3,694	,000
	Diğer	135	26.0	12,02	3,15					
Kontrol/Otonomi	Güdümlü	385	74.0	11,18	2,51	518	,582	,446	1,762	,079
	Diğer	135	26.0	10,75	2,31					
Ücret	Güdümlü	385	74.0	5,00	1,70	518	,152	,697	1,803	,072
	Diğer	135	26.0	4,69	1,63					

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

Kişilerarası İlişkiler	Güdümlü	385	74.0	11,38	2,50	518	7,632	,006	,320	,749
	Diğer	135	26.0	11,31	2,10					

Tablo 6 incelendiğinde yaşadığımız ilçe değişkenine göre işletme politikaları ve fiziksel koşullar boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Güdümlü ilçesinde yaşayan katılımcıların ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 7: Katılımcıların Görüşlerinin “Yöneticilik Görevi” Değişkenine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	Sd	Levene		t	P
							F	P		
İşletme Politikaları	Var	64	12,3	52,37	10,50	518	,691	,406	3,412	,001
	Yok	456	87,7	47,14	11,60					
Bireysel Faktörler	Var	64	12,3	19,64	3,51	518	,157	,692	1,147	,252
	Yok	456	87,7	19,08	3,63					
Fiziksel Koşullar	Var	64	12,3	13,78	3,27	518	,308	,570	2,390	,017
	Yok	456	87,7	12,76	3,16					
Kontrol/Otonomi	Var	64	12,3	11,85	2,37	518	,291	,590	2,725	,007
	Yok	456	87,7	10,96	2,46					
Ücret	Var	64	12,3	5,06	1,70	518	,280	,597	,715	,475
	Yok	456	87,7	4,90	1,68					
Kişilerarası İlişkiler	Var	64	12,3	12,03	2,28	518	,082	,774	2,352	,019
	Yok	456	87,7	11,27	2,41					

Tablo 7 incelendiğinde yöneticilik değişkenine göre işletme politikaları, fiziksel koşullar, kontrol-otonomi ve kişilerarası ilişkiler boyutlarında farklılık bulunmuştur. Tüm boyutlarda yöneticilik görevi olanların ortalama değerleri daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 8: Katılımcıların Görüşlerinin “Yaş” Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
İşletme politikaları	20-25 yıl	45	8,7	47,53	12,59	Gruplar arası	2400,527	4	600,132	4,585	,001	2-3,4,5
	26-30 yıl	130	25,0	44,25	11,60							
	31-35 yıl	139	26,7	48,56	11,36							
	36-40 yıl	74	14,2	48,93	9,66							
	41>	132	25,4	49,90	11,85							
	Total					Toplam	69802,152	519				
Bireysel	20-25 yıl	45	8,7	19,57	2,91	Gruplar	158,859	4	39,715	3,069	,016	1-2

Ali Serdar YÜCEL - Özgür KARATAŞ - Tuba Fatma KARADAĞ - Bengü ŞEKEROĞLU

faktörler	26-30 yıl	130	25,0	18,23	3,68	arası							2-3,4,5
	31-35 yıl	139	26,7	19,24	3,51								
	36-40 yıl	74	14,2	19,67	3,27	Grup içi	6664,833	515	12,941				
	41>	132	25,4	19,53	3,95								
	Total					Toplam	6823,692	519					
Fiziksel koşullar	20-25 yıl	45	8,7	12,28	3,22	Gruplar arası	249,122	4	62,281				1-5
	26-30 yıl	130	25,0	11,93	2,98								
	31-35 yıl	139	26,7	13,10	3,17	Grup içi	5038,847	515	9,784	6,365	,000		2-3,4,5
	36-40 yıl	74	14,2	12,94	3,29								
	41>	132	25,4	13,78	3,08								
Total					Toplam	5287,969	519						
Kontrol-Otonomi	20-25 yıl	45	8,7	10,93	2,38	Gruplar arası	122,364	4	30,591				
	26-30 yıl	130	25,0	10,35	2,51								
	31-35 yıl	139	26,7	11,28	2,52	Grup içi	3038,560	515	5,900	5,185	,000		2-3,4,5
	36-40 yıl	74	14,2	10,98	2,22								
	41>	132	25,4	11,67	2,35								
Total					Toplam	3160,923	519						
Ücret	20-25 yıl	45	8,7	5,44	1,77	Gruplar arası	45,267	4	11,317				
	26-30 yıl	130	25,0	4,46	1,54								
	31-35 yıl	139	26,7	4,93	1,79	Grup içi	1432,500	515	2,782	4,068	,003		1-2
	36-40 yıl	74	14,2	5,17	1,88								2-3,4,5
	41>	132	25,4	5,03	1,45								
Total					Toplam	1477,767	519						
Kişilerarası ilişkiler	20-25 yıl	45	8,7	11,26	2,15	Gruplar arası	21,915	4	5,479				
	26-30 yıl	130	25,0	11,05	2,41								
	31-35 yıl	139	26,7	11,43	2,41	Grup içi	2987,452	515	5,801	,044	,438		-
	36-40 yıl	74	14,2	11,44	2,43								
	41>	132	25,4	11,60	2,46								
Total					Toplam	3009,367	519						

Tablo 8 incelendiğinde yaş değişkenine göre işletme politikaları, fiziksel koşullar, kontrol-otonomi, bireysel faktörler ve ücret boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Tablo 9: Katılımcıların Görüşlerinin “Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
İşletme	Önlisans	17	3,3	50,94	10,42	Gruplar	175,911	3	58.637			

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

politikaları	Lisans	435	83,7	47,69	11,59	arası				,435	,728
	Y.Lisans	64	12,3	47,56	12,17	Grup içi	69626,241	516	134.935		
	Doktora	4	0,8	48,00	8,04						
	Total	520				Toplam	69802,152	519			
Bireysel faktörler	Önlisans	17	3,3	19,82	3,77	Gruplar arası	58,620	3	19.540		
	Lisans	435	83,7	19,21	3,59	Grup içi	6765,07	516	13.111	1,490	,216
	Y.Lisans	64	12,3	18,76	3,79						
	Doktora	4	0,8	16,00	1,82						
Total	520				Toplam	6823,692	519				
Fiziksel koşullar	Önlisans	17	3,3	13,47	2,80	Gruplar arası	11,702	3	3.901		
	Lisans	435	83,7	12,89	3,22	Grup içi	5276,268	516	10.225	,381	,766
	Y.Lisans	64	12,3	12,78	3,17						
	Doktora	4	0,8	11,75	1,89						
Total	520				Toplam	5287,969	519				
Kontrol- Otonomi	Önlisans	17	3,3	11,58	2,47	Gruplar arası	16,060	3	5.353		
	Lisans	435	83,7	11,09	2,46	Grup içi	3144.863	516	6.095	,878	,452
	Y.Lisans	64	12,3	10,92	2,47						
	Doktora	4	0,8	9,50	2,08						
Total	520				Toplam	3160.923	519				
Ücret	Önlisans	17	3,3	5,17	1,62	Gruplar arası	12.339	3	4.113		
	Lisans	435	83,7	4,91	1,67	Grup içi	1465.429	516	2.840	1,448	,228
	Y.Lisans	64	12,3	4,78	1,80						
	Doktora	4	0,8	6,50	1,29						
Total	520				Toplam	1477.767	519				
Kişilerarası ilişkiler	Önlisans	17	3,3	11,41	2,57	Gruplar arası	11.904	3	3.968		
	Lisans	435	83,7	11,36	2,40	Grup içi	2997.464	516	5.809	,683	,568
	Y.Lisans	64	12,3	11,51	2,42						
	Doktora	4	0,8	9,75	2,21						
Total	520				Toplam	3009.367	519				

Tablo 9 incelendiğinde eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo 10: Katılımcıların Görüşlerinin “Görev Yaptığımız Kademe” Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
İşletme politikaları	Okulöncesi	21	4,0	50,28	11,03	Gruplar arası	1235,004	3	411,668	3,098	,027	2-4
	İlkokul	111	21,3	50,45	11,23							
	Ortaokul	146	28,1	46,91	11,68	Grup içi	68567,148	516	132,882			

Ali Serdar YÜCEL - Özgür KARATAŞ - Tuba Fatma KARADAĞ - Bengü ŞEKEROĞLU

	Lise	242	46,5	46,87	11,60							
	Total	520				Toplam	69802,152	519				
Bireysel faktörler	Okulöncesi	21	4,0	20,14	3,15	Gruplar arası	44,221	3	14,740			
	İlkokul	111	21,3	19,42	3,80							
	Ortaokul	146	28,1	19,21	3,52	Grup içi	6779,471	516	13,139	1,122	,340	
	Lise	242	46,5	18,90	3,63							
	Total	520				Toplam	6823,692	519				
Fiziksel koşullar	Okulöncesi	21	4,0	13,19	3,66	Gruplar arası	178,236	3	59,412			
	İlkokul	111	21,3	13,75	2,78							
	Ortaokul	146	28,1	12,09	3,24	Grup içi	5109,733	516	9,903	6,000	,001	2,4-3
	Lise	242	46,5	12,95	3,19							
	Total	520				Toplam	5287,969	519				
Kontrol-Otonomi	Okulöncesi	21	4,0	11,76	3,08	Gruplar arası	35,488	3	11,829			
	İlkokul	111	21,3	11,45	2,39							
	Ortaokul	146	28,1	10,86	2,51	Grup içi	3125,435	516	6,057	1,953	,120	
	Lise	242	46,5	10,97	2,39							
	Total	520				Toplam	3160,923	519				
Ücret	Okulöncesi	21	4,0	4,61	1,53	Gruplar arası	2,678	3	,893			
	İlkokul	111	21,3	4,96	1,57							
	Ortaokul	146	28,1	4,87	1,68	Grup içi	1475,089	516	2,859	,312	,817	
	Lise	242	46,5	4,95	1,75							
	Total	520				Toplam	1477,767	519				
Kişilerarası ilişkiler	Okulöncesi	21	4,0	12,57	2,03	Gruplar arası	77,681	3	25,894			
	İlkokul	111	21,3	11,88	2,51							
	Ortaokul	146	28,1	11,22	2,41	Grup içi	2931,686	516	5,682	4,557	,004	1,2-4
	Lise	242	46,5	11,11	2,32							
	Total	520				Toplam	3009,367	519				

Tablo 10 incelendiğinde görev yapılan kademe değişkenine göre işletme politikaları, fiziksel koşullar ve kişilerarası ilişkiler boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Tablo 11: Katılımcıların Görüşlerinin “Çocuk sayısı” Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	VK	KT	KO	F	P	Anlamlı Fark
İşletme politikaları	Yok	191	36,7	46,09	11,77	Gruplar arası	1132,135	4	283,034	2,123	,077
	1 Çocuk	125	24,0	48,36	11,64						
	2 Çocuk	172	33,1	49,00	11,20	Grup içi	68670,017	515	133,340		
	3 Çocuk	28	5,4	50,17	11,73						

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

	4 ve üzeri	4	0,8	42,00	10,42							
	Total	520				Toplam	69802,152	519				
Bireysel faktörler	Yok	191	36,7	18,82	3,54	Gruplar arası	53,070	4	13,267			
	1 Çocuk	125	24,0	19,13	3,53							
	2 Çocuk	172	33,1	19,55	3,77	Grup içi	6770,623	515	13,147	1,009	,402	
	3 Çocuk	28	5,4	19,17	3,59							
	4 ve üzeri	4	0,8	18,00	3,91							
	Total	520				Toplam	6823,692	519				
Fiziksel koşullar	Yok	191	36,7	12,03	3,21	Gruplar arası	232,477	4	58,119			
	1 Çocuk	125	24,0	13,17	3,09							
	2 Çocuk	172	33,1	13,47	3,08	Grup içi	5055,493	515	9,816	5,921	,000	1-2,3,4
	3 Çocuk	28	5,4	13,78	3,03							
	4 ve üzeri	4	0,8	13,50	3,10							
	Total	520				Toplam	5287,969	519				
Kontrol-Otonomi	Yok	191	36,7	10,63	2,46	Gruplar arası	65,457	4	16,364			
	1 Çocuk	125	24,0	11,27	2,42		3095,466					
	2 Çocuk	172	33,1	11,40	2,47	Grup içi	3160,923	515	6,011	2,723	,029	1-2,3
	3 Çocuk	28	5,4	11,32	2,38							
	4 ve üzeri	4	0,8	10,25	2,36							
	Total	520				Toplam		519				
Ücret	Yok	191	36,7	4,82	1,74	Gruplar arası	9,973	4	2,493			
	1 Çocuk	125	24,0	4,90	1,61							
	2 Çocuk	172	33,1	4,96	1,70	Grup içi	1467,794	515	2,850	,875	,479	
	3 Çocuk	28	5,4	5,42	1,61							
	4 ve üzeri	4	0,8	4,50	,57							
	Total	520				Toplam	1477,767	519				
Kişilerarası ilişkiler	Yok	191	36,7	11,02	2,48	Gruplar arası	45,215	4	11,304			
	1 Çocuk	125	24,0	11,42	2,40							
	2 Çocuk	172	33,1	11,69	2,33	Grup içi	2964,152	515	5,756	1,964	,099	
	3 Çocuk	28	5,4	11,60	2,04							
	4 ve üzeri	4	0,8	10,75	3,20							
	Total	520				Toplam	3009,367	519				

Tablo 11 incelendiğinde çocuk sayısı değişkenine göre fiziksel koşullar ve kontrol-otonomi boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Tablo 12: Katılımcıların Görüşlerinin “Gelir Düzeyi” Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
İşletme	Alt Düzey	26	5,0	38,23	11,41	Gruplar	4620,364	4	1155,091	9,126	,000	1-2,3,4,5

Ali Serdar YÜCEL - Özgür KARATAŞ - Tuba Fatma KARADAĞ - Bengü ŞEKEROĞLU

politikalar	Alt-orta	133	25,6	45,95	12,32	arası						
	Orta düzey	335	64,4	48,69	10,66							
	Orta-Üst	24	4,6	55,75	11,99	Grup içi	65181,788	515	126,567			
	Üst Düzey	2	0,4	47,00	24,04							
	Total					Toplam	69802,152	519				
Bireysel faktörler	Alt Düzey	26	5,0	17,07	3,91	Gruplar arası	265,460	4	66,365			1-2,3,4
	Alt-orta	133	25,6	18,65	3,74							
	Orta düzey	335	64,4	19,36	3,46	Grup içi	6558,232	515	12,734	5,211	,000	4-2,3
	Orta-Üst	24	4,6	21,25	3,35							
	Üst Düzey	2	0,4	19,50	7,77							
Total					Toplam	6823,692	519					
Fiziksel koşullar	Alt Düzey	26	5,0	11,50	3,06	Gruplar arası	141,255	4	35,314			1-3,4
	Alt-orta	133	25,6	12,63	3,47							
	Orta düzey	335	64,4	12,97	3,01	Grup içi	5146,715	515	9,994	3,534	,007	2,3-4
	Orta-Üst	24	4,6	14,70	3,43							3-4
	Üst Düzey	2	0,4	12,50	3,53							
Total					Toplam	5287,969	519					
Kontrol-Otonomi	Alt Düzey	26	5,0	9,53	2,21	Gruplar arası	118,964	4	29,741	5,035	,001	1-2,3,4
	Alt-orta	133	25,6	10,85	2,80							4-2,3
	Orta düzey	335	64,4	11,17	2,29	Grup içi	3041,959	515	5,907			
	Orta-Üst	24	4,6	12,45	2,14							
	Üst Düzey	2	0,4	12,00	4,24							
Total					Toplam	3160,923	519					
Ücret	Alt Düzey	26	5,0	3,73	1,25	Gruplar arası	131,257	4	32,814	12,550	,000	1-3,4,5
	Alt-orta	133	25,6	4,29	1,41							2-3,4
	Orta düzey	335	64,4	5,20	1,68	Grup içi	1346,511	515	2,615			
	Orta-Üst	24	4,6	5,54	1,81							
	Üst Düzey	2	0,4	6,50	4,94							
Total					Toplam	1477,767	519					
Kişilerarası İlişkiler	Alt Düzey	26	5,0	10,61	10,61	Gruplar arası	92,380	4	23,095			1,3-4
	Alt-orta	133	25,6	10,94	10,94							
	Orta düzey	335	64,4	11,49	11,49	Grup içi	2916,987	515	5,664	4,077	,003	2-3,4
	Orta-Üst	24	4,6	12,79	12,79							
	Üst Düzey	2	0,4	11,50	11,50							
Total					Toplam	3009,367	519					

Tablo 12 incelendiğinde gelir durumu değişkenine göre ücret boyutu dışında tüm boyutlarda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

Tablo 13: Katılımcıların Görüşlerinin “Meslek Yılı” Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Bağımlı Değişkenler	Gruplar	N	%	\bar{X}	SS	VK	KT	Sd	KO	F	P	Anımlı Fark
İşletme politikaları	0-5 yıl	162	31,2	45,76	12,18	Gruplar arası	1264,648	4	316,162	2,376	,051	
	6-10 yıl	122	23,5	47,58	11,73							
	11-15 yıl	89	17,1	49,12	10,25	Grup içi	68537,504	515	133,083			
	16-20 yıl	66	12,7	50,10	9,69							
	21>	81	15,6	48,80	12,55							
	Total	520				Toplam	69802,152	519				
Bireysel faktörler	0-5 yıl	162	31,2	18,80	3,45	Gruplar arası	42,393	4	10,598	,805	,522	
	6-10 yıl	122	23,5	19,09	3,66							
	11-15 yıl	89	17,1	19,55	3,36	Grup içi	6781,299	515	13,168			
	16-20 yıl	66	12,7	19,16	3,70							
	21>	81	15,6	19,48	4,10							
	Total	520				Toplam	6823,692	519				
Fiziksel koşullar	0-5 yıl	162	31,2	12,11	3,09	Gruplar arası	187,340	4	46,835	4,729	,001	1-5
	6-10 yıl	122	23,5	13,04	3,17							
	11-15 yıl	89	17,1	12,88	3,22	Grup içi	5100,629	515	9,904			
	16-20 yıl	66	12,7	13,36	3,07							
	21>	81	15,6	13,83	3,18							
	Total	520				Toplam	5287,969	519				
Kontrol-Otonomi	0-5 yıl	162	31,2	10,60	2,49	Gruplar arası	59,812	4	14,953	2,483	,043	1-5
	6-10 yıl	122	23,5	11,16	2,54							
	11-15 yıl	89	17,1	11,23	2,31	Grup içi	3101,111	515	6,022			
	16-20 yıl	66	12,7	11,28	2,38							
	21>	81	15,6	11,54	2,42							
	Total	520				Toplam	3160,923	519				
Ücret	0-5 yıl	162	31,2	4,99	1,77	Gruplar arası	19,252	4	4,813	1,699	,149	
	6-10 yıl	122	23,5	4,59	1,72							
	11-15 yıl	89	17,1	5,00	1,79	Grup içi	1458,515	515	2,832			
	16-20 yıl	66	12,7	4,92	1,42							
	21>	81	15,6	5,17	1,47							
	Total	520				Toplam	1477,767	519				
Kişilerarası İlişkiler	0-5 yıl	162	31,2	11,11	2,39	Gruplar arası	27,420	4	6,855	1,184	,317	
	6-10 yıl	122	23,5	11,45	2,41							
	11-15 yıl	89	17,1	11,74	2,20	Grup içi	2981,947	515	5,790			
	16-20 yıl	66	12,7	11,19	2,62							
	21>	81	15,6	11,50	2,43							
	Total	520				Toplam	3009,367	519				

Tablo 13 incelendiğinde fiziksel koşullar ve kontrol-otonomi boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Toplumun hızlı değişime ve gelişime ayak uydurabilmesi, beden ve ruhen sağlıklı bireylerin yetişmesine bağlıdır. Nitelikli insan gücünün varlığı, devletin eğitim için ortaya koyduğu yatırım ve hedeflerin gerçekleşmesi ile mümkündür. Bunun için de öncelikli olarak bütün imkânların öğretmenler üzerinde yoğunlaştırılması gerekmektedir. Şüphesiz eğitimde öğrencilerle daha güçlü bir iletişim bağı kurabilen ve ülke sporuna katkı sağlayan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin önemi göz ardı edilemez (Yaman, 2009).

Bu çalışmada da beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi ve durum tespiti yapılmıştır. Buna göre;

Tablo 3 incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre “bireysel faktörler, fiziksel koşullar, ücret” boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Bireysel faktörler boyutunda bayanların, fiziksel koşullar ve ücret boyutlarında ise bayların ortalama değeri daha yüksek bulunmuştur. Yapılan araştırmalar cinsiyetin iş doyumunu etkileyen bir değişken olduğunu ve genellikle erkek çalışanların kadın çalışanlara göre daha fazla işinde doyum sağladığını göstermektedir (Güner, 2007: 56-57). Can ve Koçak (2003) çalışmasında cinsiyete göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Özdevcioğlu (2003) çalışmasında kadınların iş doyum seviyelerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğunu saptamıştır. Gökteş (2007) çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasında farklılık tespit etmemiştir. Soytürk ve Tepeköylü Öztürk (2017) çalışmasında iş yaşam kalitesine ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinde cinsiyet faktörüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını belirlemiştir. Diğer taraftan Mehdipour ve ark. (2012: 185-190)’nın beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yaptıkları çalışmada kadınların İş yaşam kalitelerinin erkelere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Çalışmamızda ise Bireysel faktörler boyutunda bayanların ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 4 incelendiğinde medeni durum değişkenine göre “Fiziksel koşullar, Kontrol-otonomi ve kişilerarası ilişkiler” boyutunda anlamlı

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

farklılıklar tespit edilmiştir. Tüm boyutlarda evli olan katılımcıların ortalama değerleri yüksek bulunmuştur. Çalışanların evli veya bekar olma durumlarının iş doyumunu üzerindeki etkisinin belirlenmesi için yapılan araştırmalarda, medeni durum ile iş doyumunu arasında çok anlamlı bir ilişki bulunmasa bile genel olarak, evli çalışanların bekar çalışanlara göre daha fazla işinden doyum sağladığı ortaya çıkarılmıştır (Filiz, 2014: 165). Bunun yanında Bozkurt (2014: 54) çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumunu düzeyleri ile medeni durumları arasında anlamlı bir fark tespit etmemiştir.

Tablo 5 incelendiğinde eş çalışma durumu değişkenine göre fiziksel koşullar ve ücret boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Fiziksel koşullar ve ücret boyutlarında farklılık çalışan ve çalışmayan katılımcılar arasında bulunmuştur. Eğinli (2009), çalışmasında hem kamu hem de özel sektör çalışanları açısından ücretin iş doyumunu için öncelikli bir öneme sahip olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızda ücret boyutunda çalışanların daha düşük iş doyumuna sahip oldukları bulunmuştur.

Tablo 6 incelendiğinde yaşadığınız ilçe değişkenine göre işletme politikaları ve fiziksel koşullar boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Gündül ilçesinde yaşayan katılımcıların ortalamaları daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 7 incelendiğinde yöneticilik değişkenine göre işletme politikaları, fiziksel koşullar, kontrol-otonomi ve kişilerarası ilişkiler boyutlarında farklılık bulunmuştur. Tüm boyutlarda yöneticilik görevi olanların ortalama değerleri daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 8 incelendiğinde yaş değişkenine göre işletme politikaları, fiziksel koşullar, kontrol-otonomi, bireysel faktörler ve ücret boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Literatürdeki araştırma bulguları, genel olarak yaş artışına bağlı olarak iş tatmininin artacağı yönündedir (Karataş ve Güleş, 2010: 86). Çalışmamızda da genel olarak yaş artışına bağlı olarak iş doyumunun arttığı söylenebilir. Göktaş (2007) çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeyi ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Çalışmada içsel etmenler ve dışsal etmenlerde 25–30 yaş grubunda iş tatmininde daha fazla memnuniyet bulunmuştur. Arabacı ve arkadaşlarının (2003) yılında Bursa’da görev yapan 102 beden eğitimi öğretmene yaptıkları iş doyumunu çalışmasında da Göktaş (2007)’in çalışmasına benzer sonuçlar bulunmuştur.

Tablo 10 incelendiğinde görev yapılan kademe değişkenine göre işletme politikaları, fiziksel koşullar ve kişilerarası ilişkiler boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Tablo 11 incelendiğinde çocuk sayısı değişkenine göre fiziksel koşullar ve kontrol-otonomi boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Türkçapar (2012) çalışmasında Beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumunu puanlarının çocuk durumu değişkenine göre değişmediğini tespit etmiştir. Kemaloğlu (2001) ise yaptığı çalışmada çocuk durumunun iş doyumunu etkilediğini tespit etmiştir.

Tablo 12 incelendiğinde gelir durumu değişkenine göre ücret boyutu dışında tüm boyutlarda anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Çalışmada alt gelir düzeyine sahip olduklarını ifade edenlerin gelirlerinden daha az memnuniyet duydukları ve iş doyumlarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Ücret konusu memnuniyetsizliği etkileyen bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Göktaş (2007) çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeyi ile gelir durumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Soytürk ve Tepeköylü Öztürk (2017: 22) çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin iş yaşam kalitelerini orta düzeyde algıladıkları ancak aldıkları ücret ve ek gelirlerden memnuniyetsiz olduklarını ortaya koymuşlardır. Bu bulgu çalışmamızı destekler niteliktedir.

Tablo 13 incelendiğinde meslek yılı değişkenine göre fiziksel koşullar ve kontrol-otonomi boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. 0-5 yıl çalışanlar ile 21 yıl ve üzeri çalışanlar arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. 21 yıl ve üzeri öğretmenlerde daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu (Tablo 13) görülmekte ve bu da daha yüksek iş doyumunu anlamına gelmektedir. Yapılan bazı çalışmalarda Hizmet süresi arttıkça iş doyumunda artış görüldüğü ortaya konmuştur (Filiz, 2014:166). Göktaş (2007) çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeyi ile mesleki kıdem arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Can ve Koçak (2003) Erzurum ili ile sınırlı çalışmalarında Mesleki kıdeme göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin iş doyumunu düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuşlardır. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin iş doyumunu düzeylerinin mesleki kıdeme göre değişmediği belirlenmiştir. Ancak Beden Eğitimi Öğretmenlerinin iş doyumunu ile mesleki kıdem arasında anlamlı bir ilişki bulunamamasının ise öğretmenlerin çoğunun mesleklerinde yeni olmalarından ileri gelebileceğini ve bunun da doğal olduğu ifade edilmiştir. Diğer taraftan

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

Soytürk ve Tepeköylü (2017: 22) çalışmasında İş yaşam kalitesi toplam puanı ve alt boyutlarında mesleki hizmet yılı faktörüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını bulmuştur. Çelik ve Tabancalı (2012: 31-38)'nın özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler üzerinde yaptıkları çalışmada ise mesleki hizmet yılına göre anlamlı farklılıklar bulmuşlardır.

SONUÇ

Sonuç olarak katılımcıların iş doyumlarında cinsiyet, gelir durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, yöneticilik görevi, meslek yılı, yaş, görev kademesi, meslek yılı, gelir durumu, çocuk sayısı ve medeni durum değişkenlerinin anlamlı farklılıklar oluşturduğu, eğitim durumu değişkenine göre ise anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu ve benzeri çalışmalarda beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumlarını etkileyen unsurların ortaya koyularak bu konuda öğretmenlerin iş doyumlarının artıracak çalışmaların yapılması ve önlemlerin alınmasının öğretmenlerin verimlilik ve etkinliklerinin artırılmasına katkı sağlayacağı söylenebilir. Beden eğitimi öğretmenlerin çalışma koşulları daha iyi duruma getirilmeli ve olumlu çalışma koşulları ile yaşam koşulları birlikte değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

ARACI, H. (1999). Okullarda Beden Eğitim, Bağırhan Yayınevi, Ankara, s.13.

ARABACI R., ŞAHİN S., & İKİZLER H. C. (2003). “Bursa İlinde Görevli Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumu”, III. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Olimpik Eğitim ve Spor Kültürü Sempozyumu, s:223-232, 23-24 Mayıs, Bursa.

BALTAŞ, Z., & BALTAŞ, A. (1998). “Stres ve Başa Çıkma Yolları” İstanbul, Remzi Yayınları.

BARUTÇUGİL, İ. (2004) Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi, Kariyer Yayıncılık, İstanbul.

BATIGÜN DURAK, A., ŞAHİN, N.H., (2006). İş Stresi ve Sağlık Psikolojisi Araştırmaları İçin İki Ölçek: A-Tipi Kişilik ve İş Doyumu, Türk Psikiyatri Dergisi, 17(1):32-45

BENTLEY, PETER J., COATES, HAMISH, DOBSON, IAN R., GOEDEGEBUURE, Leo., MEEK, V.LYNN. (Ed.) (2012). Job satisfaction Around the Academic World, Dordrecht: Springer.

BAŞOĞLU, B., ŞEKEROĞLU, M.Ö., & ALTUN, E. (2016). Öğretmenlerin Aile-İş Çatışması Ve İş-Aile Çatışmalarının Yaşam Doyumuna Etkisi Ve Bazı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 32, ss. 277-291.

BOZKURT, Ö. (2014). İlköğretimde Beden Eğitimi Derslerini Yürüten Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin İş Doyumu Ve Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi (Lefkoşa Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Yakındoğu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa, s.54.

CAN, S., & KOÇAK, E. (2003). Erzurum ilinde görev yapmakta olan beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin incelenmesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(2): 23-30.

ÇELİK, K. & TABANCALI, E. (2012). Özel Eğitim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin İş/Çalışma Yaşam Kalitesi, (11), 31–38.

EĞİNLİ, TEMEL, A., (2009). Çalışanlarda İş Doyumu: Kamu Ve Özel Sektör Çalışanlarının İş Doyumuna Yönelik Bir Araştırma, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 23 (3): 35-52.

ERTÜRK, E., & KEÇECİOĞLU, T. (2012). Çalışanların İş Doyumları ile Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkiler: Öğretmenler Üzerine Örnek Bir Uygulama, Ege Akademik Bakış, Cilt: 12, Sayı: 1: 39-52.

FİLİZ, Z., (2014). Öğretmenlerin İş Doyumu Ve Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 10(23): 157-171.

GÖKTAŞ, Z. (2007). Balıkesir ilindeki beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum ve bazı değişkenlerle olan ilişkisinin incelenmesi, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Cilt1, Sayı1, ss. 13-26.

GÜÇLÜ, N. (1998). Sınıfta Etkili Öğretmen-Öğrenci İletişiminin Kurulması, G.Ü.Eğiti Fakültesi Dergisi, 2 (18): 61-64.

GÜNER, A. R. (2007). Sağlık hizmetlerinde örgütsel bağlılık, işe bağlılık ve iş tatmini arasındaki ilişkilerin modellenmesi, Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KARAKÜÇÜK, S. (1991). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Faaliyet Alanları, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Yayınları, Ankara

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumlarının İncelenmesi

KARATAŞ, S., & GÜLEŞ, H. (2010). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Tatmini İle Örgütsel Bağlılığı Arasındaki İlişki, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 3/2: 74-89.

KEMALOĞLU, E. (2001). A research on the job satisfaction of the instructors of english at Yıldız Technical University basic English department, yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

KESER, A. (2007). “İş Tatmininden Yaşam Tatminine Bireysel Tatmin” içinde: Solmuş, T. Endüstriyel Klinik Psikoloji ve İnsan Kaynakları Yönetimi: Kuramdan Uygulamaya Psikoloji, I. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul.

MEHDİPOUR, A., SHETAB BOUSHEHRİ, S. N., SAEMİ, E., & RAYEGAN, A. (2012). Relationship between the quality of working life and job involvement of Iranian physical education teachers. Studies in Physical Culture & Tourism, 19(4), 185–190.

MİCHAELOWA, K. (2002). Teacher job satisfaction, student achievement, and the cost of primary education in Francophone Sub-Saharan Africa. Hamburg Institute of International Economics, Discussion Paper, No. 188, erişim adresi: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/19349/1/188.pdf>, erişim tarihi: 01.11.2018.

OSHAGBEMİ, T. (2000). Gender differences in the job satisfaction of university teachers. Women in Management Review, 15(7), 331-343.

ÖKSÜZOĞLU, P. (2009). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlik Algıları, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin, ss.1-73.

ÖZDEVECİOĞLU, M. (2003). İş tatmini ve yaşam tatmini arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. 11. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi, 22-24, Afyon.

ÖZKAN, Ş. (2004). Türkiye İle Bazı Avrupa Ülkelerinin Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya; ss.1-86.

PİTHERS, R. T., & SODEN, R. (2000). Critical thinking in education: a review. Educational Research. 42 (3): 237–249.

POYRAZ, K., & KAMA, B. (2008). Algılanan İş Güvencesinin, İş Tatmini, Örgütsel Bağlılık ve İşten Ayrılma Niyeti Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 13 (2): 143-164.

SAÇLI, F., & DEMİRHAN, G. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Saptanması ve Karşılaştırılması, Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. Of Sport Sciences, 19(2): 93-94.

SAİF, K.S., NAWAZ A., JAN, F.A., & KHAN, M.I. (2012). Synthesizing The Theories Of Job-Satisfaction Across The Cultural/Attitudinal Dementions, Interdisciplinary Journal Of Contemporary Research In Business, 3 (9): 1382-1396.

SARPKAYA, R. (2000). Liselerde Çalışan Öğretmenlerin İş doyumu (Manisa İli Örneği), Amme İdaresi Dergisi, c. 33, s. 3, ss. 111-124.

SOYER, F., CAN, Y., & KALE, F., (2009). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Tatmini Ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çeşitli Faktörler Açısından İncelenmesi, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 3 (3): 259-271.

SOYTÜRK, M., & TEPEKÖYLÜ, Öztürk, Ö. (2017). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Yaşam Kalitelerinin İncelenmesi, CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 12 (2), 12-23.

ŞAHİN, H. M. (2005). Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü. İstanbul: Morpa Yayıncılık

TABACHNICK, B.G., & FIDELL, L.S. (2013). Using Multivariate Statistics (sixth ed.). Boston: Pearson.

TELLA, A., AYENİ, C. O., & POPOOLA, S. O. (2007). Work Motivation, Job Satisfaction, and Organizational Commitment of Library Personnel in Academic and Research Libraries in Oyo State, Library Philosophy and Practice, ss.1-16

TOR, S. S., & ESENGÜL, K. (2011). Örgütlerde İş Tatminini Etkileyen Demografik Faktörler ve Verimlilik: Karaman Gıda Sektöründe Bir Uygulama. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 13 (20): 53-63.

TÜRKÇAPAR, Ü. (2012). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Farklı Değişkenler Açısından İş Doyumu Düzeylerinin İncelenmesi, GEFAD / GÜJGEF 32 (2): 331-346.

YAMAN, Ç. (2009). Formatör beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6 (1): 707.

YÜKSEL, Ö. (2009). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyum Düzeylerinin Araştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Yedi Tepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, ss. 2, 3, 38, 39.